

فهرست

پیشگفتار
درباره‌ی نویسنده‌گان
سپاسگزاری

بخش ۱

پرورش مهارت‌های سلامتی و بهزیستی

فصل ۱

۱۳
۱۴
۱۵

۱۷
۱۹
۲۱
۲۲
۲۳
۲۶
۳۱
۳۴

سلامتی برای نوجوانان

شما و سلامتی شما
پیوستار سلامتی
منظور ما از "سلامتی" چیست؟
چرا باید سلامتی برای شما مهم باشد؟
ارزقای مهارت‌های کسب دانش سلامتی
مهارت‌های مربوط به دانش سلامتی

فصل ۲

۳۸
۴۰
۴۱
۴۳
۴۶
۵۲

بهزیستی و سبک زندگی
بهزیستی و سلامتی
رفتارهای بهزیستی
ترویج سلامتی
تهیه یک طرح بهزیستی فردی
به دست آوردن اطلاعات بهزیستی

فصل ۳

۵۹
۶۲
۶۶
۷۰
۷۲

حل مسئله
مخاطرات سلامتی
اندیشیدن به راهی برای کنترل مخاطرات
فرایندهای حل مسئله
استفاده از IDEAL برای حل مسائل

بخش ۲

سلامت شخصی

۱۰۱	مراقبت از خودتان
۱۰۳	پوست شما
۱۰۵	موی شما
۱۱۳	ناخن‌ها
۱۱۵	دندان‌ها و لثه‌ها
۱۱۵	خواب
۱۱۷	

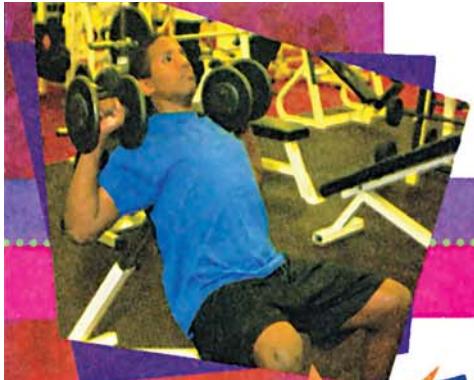
فصل ۵

۱۲۳	مراقبت از حواس
۱۲۵	بینایی
۱۲۷	قدرت تطابق
۱۲۸	شنوایی
۱۳۱	لامسه
۱۳۳	بویایی
۱۳۵	چشایی
۱۳۶	ترکیب حسی

فصل ۶

۱۴۱	درگ رشد و تحول
۱۴۳	تغییرات فیزیکی و شیمیایی نوجوانی
۱۴۶	دستگاه تولیدمثل مردان
۱۵۱	دستگاه تولیدمثل زنان
۱۵۳	بارورسازی

فصل ۷

بخش ۳

سلامت جسمانی

۱۵۹

خوردن برای بهزیستی

تغذیه

مواد مغذی

فیبر غذایی

آب

طراحی برای تغذیه مناسب

فصل ۸

۱۶۱

۱۶۴

۱۶۴

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

فصل ۹

۱۸۳

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۹۲

۱۹۵

۱۹۶

۱۹۸

۲۰۱

فصل ۱۰

۲۰۶

۲۰۸

۲۱۱

۲۱۷

۲۲۱

فصل ۱۱

۲۲۷

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۹

یک رویکرد سالم به مدیریت وزن

دیدگاه آمریکایی‌ها درباره وزن

تأثیرها روی ایده‌های مربوط به وزن

کشف تصویر بدنی

وزن چقدر باید باشد؟

عوامل مؤثر بر مدیریت وزن

رژیم گرفتن

تکنیک‌ها و راهکارهای سالم مدیریت وزن

آشنایی با اختلال‌های خوردن

تهیه یک طرح مدیریت سالم وزن

لذت بردن از یک سبک زندگی مبتنی بر فعالیت بدنی

سودمندی‌های فعالیت بدنی

تناسب بدنی

اجتناب از آسیب

تهیه یک طرح تناسب فردی

پیشگیری از آسیب

انتخاب‌ها و پیامدها

آسیب‌های غیرعمدی

خشونت و آسیب‌های عمدی

بخش ۴

۲۵۱

سلامت روانی

۲۵۳

کنترل استرس

۲۵۶

استرس زاها

۲۶۱

استرس چگونه بر بدن شما تأثیر می‌گذارد؟

۲۶۴

استرس چگونه بر روی سلامتی تأثیر می‌گذارد؟

۲۶۶

محافظت از خود در برابر اثرات ناشی از استرس

۲۶۹

کنترل استرس

فصل ۱۲

فصل ۱۳

۲۷۶

سلامت روانی و هیجانی

۲۷۸

تعريف سلامت روانی و هیجانی

۲۷۹

سلسله‌مراتب نیازهای مازلوبی

۰۸۲

کسب هویت

۲۸۱

ویژگی‌های فرد دارای سلامت هیجانی و درونی

۲۸۲

تکلیف منزل

۲۸۶

مکانیسم‌های دفاعی

۲۸۹

ایجاد مهارت‌های ارتباطی

۲۹۵

درک بیماری‌های روانی

۲۹۷

مغز انسان

۲۹۸

شناخت بیماری روانی

۲۹۹

علل بیماری‌های روانی

۳۰۰

انواع اختلالات روانی

۳۰۸

اختلال خوردن

۳۱۰

متخصصان درمان

فصل ۱۴

۳۱۳

درک و پیشگیری از خودکشی

۳۱۵

شناخت خودکشی

۳۱۷

عوامل مرتبط

۳۱۹

عوامل حفاظتی

۳۲۰

نشانه‌های هشداردهنده

۳۲۲

پیشگیری از خودکشی

۳۲۶

آیا شما در معرض خطر هستید؟

فصل ۱۵

فصل ۱۶

- ۳۳۱
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۴۱
۳۴۳

روابط سالم در خانه
خانواده چیست؟

ویژگی های ارتباطات سالم خانوادگی
تغییر در ساختارهای خانواده
نوجوانی: تغییر نقش ها و مسئولیت ها
عوامل استرس زای معمول برای خانواده ها
موفقیت در روابط خانوادگی

فصل ۱۷

- ۳۴۶
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۳
۳۵۵
۳۵۶
۳۶۰

روابط سالم با همسالان
چرا روابط اجتماعی اهمیت دارد؟

برقراری روابط اجتماعی
انواع دوستان
ویژگی های یک دوست واقعی
عوامل استرس زای شایع در روابط نوجوانان
فشار واردہ از سوی همسالان

فصل ۱۸

- ۳۶۶
۳۶۸
۳۷۰
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۵

حل تعارض
درک تعارض

شناخت تعارض های احتمالی
تجربه کردن یک تعارض طی دوران نوجوانی
رویارویی با تعارض
حل تعارض

فصل ۱۹

- ۳۸۴
۳۸۶
۳۸۶
۳۸۷
۳۹۰
۳۹۰
۳۹۸

روابط عاشقانه سالم
انواع عشق

ویژگی های مربوط به روابط عاشقانه
سه جزء تشکیل دهنده عشق از نظر استرنبرگ
شیفتگی
فرآیند قرار گذاشتن
روابط اعتیاد آور

بخش ۶

۴۰۳

بزرگترین مخاطرات برای سلامتی و بهزیستی

۴۰۵

۴۰۷

۴۰۹

۴۱۱

۴۱۸

۴۱۹

۴۱۹

۴۲۰

۴۲۱

تبناکو

دستگاه تنفس

چرا افراد سیگار می کشنده؟

تأثیرات دود تباکو

هزینه سیگار کشیدن

سیگارهای کم قیر، کم نیکوتین

سیگارهای بایدی

یاری دیگران برای ترک سیگار

تبناکوی بدون دود

فصل ۲۰

۴۲۵

۴۲۷

۴۲۸

۴۳۱

۴۳۴

الكل

ماهیت الكل

رفتارهای نوشیدن

تأثیر مصرف الكل بر سلامتی

سندرم جنبن الكلی

فصل ۲۱

۴۳۹

۴۴۱

۴۴۳

۴۵۶

سوءصرف دارو

اهمیت داروها

سوءصرف دارو

پیشگیری از سوءصرف دارو

فصل ۲۲

۴۵۹

۴۶۱

۴۶۲

۴۶۷

۴۶۸

۴۷۰

۴۷۱

۴۷۸

بیماری های واگیردار

تاریخچه بیماری های واگیردار

علل بیماری های واگیردار

زنجبیره واگیری

پیشگیری از بیماری های واگیردار

مراحل بیماری

بیماری های واگیردار اصلی

بیوتروزیسم

فصل ۲۳

	بیماری‌های مزمن ماهیت بیماری‌های مزمن بیماری‌های قلبی - عروقی سرطان سایر بیماری‌های مزمن
بخش ۷ مصرف سالیم	۵۰۳
فصل ۲۴ ۴۸۲ ۴۸۴ ۴۸۴ ۴۹۱ ۴۹۵	درک رسانه تعریف واژه‌ها چرا رسانه‌های گروهی در زمینه سلامت انسان از اهمیت برخوردارند؟ رسانه‌ها و واقعیت اجتماعی تبلیغات در رسانه‌های گروهی بازاریابی محصول مسائل جنسی در رسانه‌های گروهی تحلیل و ارزیابی پیام‌های رسانه‌ای
فصل ۲۵ ۵۰۵ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۱۰ ۵۱۲ ۵۱۴ ۵۱۶ ۵۱۷	درک اطلاعات سلامتی مراقبت بهداشتی پزشکی در آمریکا یافتن اطلاعات بهداشتی شیادی پزشکی مسئولیت فردی در قبال سلامتی چه زمانی باید به یک متخصص بهداشت مراجعه کرد؟ انواع مراقبتها و درمان‌های بهداشتی ارتباط با درمانگرها استفاده خردمندانه از داروها
فصل ۲۶ ۵۲۲ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۸ ۵۲۸ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۳ ۵۳۴	خریدار در مقابل خوید تبدیل شدن به یک مشتری عاقل بودجه مصرفی نوجوان مدیریت پول پرداخت هزینه برای خدمات درمانی حقوق شما به عنوان یک مصرف‌کننده خدمات بهداشتی
فصل ۲۷ ۵۳۹ ۵۴۱ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۷ ۵۵۰	

بخش ۸

بزرگسالی سالم

فصل ۲۸

فشارزاهای بزرگسالی

نوجوانی، آماده شدن برای بزرگسالی

۵۵۵

۵۵۷

۵۵۸

۵۶۴

۵۶۷

بزرگسالی جوانی

بزرگسالی میان‌سالی

بزرگسالی کهن‌سالی

فصل ۲۹

خانواده سالم

قرار گذاشتن و رابطه عاشقانه

ازدواج

تصمیم‌گیری برای بچه دار شدن

مادری

پدری

آداب مناسب تربیت کودک

فصل ۳۰

مشارکت در جامعه سالم

جامعه چیست؟

ویژگی‌های جامعه سالم چیست؟

۵۹۲

۵۹۴

۵۹۵

اصطلاحات

۶۰۷

پیشگفتار

این کتاب متنی قابل دسترس، جذاب و سر راست است که اطلاعات اساسی درباره‌ی سلامتی و بهزیستی برای نوجوانان و جوانان فراهم می‌کند و می‌توان از آن برای ارتقای دانش و مهارت‌های مربوط به سلامتی و بهزیستی استفاده کرد. رفتاوها و مهارت‌های مهم و اساسی ذکر شده در این کتاب به مخاطبان کمک خواهد کرد که اکنون رفتاهاهای بهزیستی را پرورش دهند که آنها را به سوی بزرگسالی سالم رهنمودن خواهند شد. ماهیت اصولی این کتاب، اطلاعاتی فراهم می‌کند که در طول یک ترم قابل انتقال است. بسیاری از فعالیت‌ها و ویژگی‌های منحصر به فرد گنجانده شده در این کتاب، یادگیری مهارت‌های سلامتی و بهزیستی را جذاب، جالب و سرگرم کننده می‌کند. هدف ما ارائه کتابی مخاطب پسند برای ترغیب خوانندگان به تمرین بهزیستی در سراسر زندگی و فراهم کردن چارچوبی برای دستیابی به مهارت‌های دانش سلامتی است.

درباره‌ی نویسنده

جیمز رابینسون

جمیز رابینسون اکنون استاد گروه سلامت اجتماعی و رفتاواری در دانشکده‌ی سلامت عمومی شهری در مرکز علوم سلامتی وابسته به دانشگاه A&M تگزاس است. دکتر رابینسون لیسانس خود را در آموزش سلامتی و جسمانی و فوق‌لیسانس خود را در آموزش سلامتی از دانشگاه چستر غربی و دکتراخی خود را در آموزش سلامتی از دانشگاه کلرادوی شمالی دریافت کرده است. او پنج سال از ۱۱ سال عضویت هیئت علمی خود را در داوینینگتون پنسیلوانیا، آموزش سلامتی تدریس کرده است. او پس از مطالعات دکتراخی خود، با دانشگاه ایالتی کالیفرنیا- نورث ریچ، دانشگاه کلرادوی شمالی A&M تگزاس همکاری داشته است. دکتر رابینسون، مشاوره‌های آموزش سلامتی در مدارس کالیفرنیا، کلرادو، تگزاس و وایومینگ و نیز گروه‌های آموزش و سلامت کلرادو و تگزاس ارائه می‌کند. دکتر رابینسون نویسنده یا همکار نویسنده در بیش از ۲۵ کتاب و مقاله و ارائه‌کننده بیش از ۵۰ سخنرانی حرفه‌ای برای مخاطبان محلی، ایالتی و ملی بوده است. او اکنون سردبیر مشترک مجله‌ی آموزش دارویی است. دکتر رابینسون در چندین کمیته و هیئت انجمن آمریکایی آموزش سلامتی و انجمن آمریکایی سلامت مدرسه خدمت می‌کند.

انجمن آمریکایی آموزش سلامتی در سال ۱۹۹۹ او را عضو افتخاری این انجمن کرد و نشان خدمات حرفه‌ای را در سال ۲۰۰۳ به وی اعطا کرد. علاوه بر

تدریس، فعالیت و خدمات دانشگاهی، دکتر رابینسون حدود ۲/۵ میلیون پژوهانه برای پژوهش و طرحهایش جذب کرده است.

دبورا جی. مک‌کورمیک

دبورا مک‌کورمیک در حال حاضر استادیار گروه ترویج سلامتی در کالج متخصصان سلامت در دانشگاه آریزونای شمالی در فلاگزتف آریزوناست. او لیسانس خود را در آموزش جسمانی و سلامت از دانشگاه مری‌هاردین- بیلور، فوق‌لیسانس خود را در رشته‌ی آموزش جسمانی و سلامت از دانشگاه بیلور و دکترای خود را در آموزش سلامتی از دانشگاه A&M تگزاس دریافت کرده است. او با دانشگاه لیمار، دانشگاه تگزاس در سن‌آنتونیو دانشگاه ایالتی تگزاس همکاری داشته است. او بیش از ۵۰ کتاب و مقاله‌ی حرفه‌ای در موضوع‌های مربوط به ترویج سلامتی برای مخاطبان محلی، ایالتی و ملی ارائه کرده است.

سپاسگزاری

کاری به این بزرگی بدون یاری بسیاری از افراد به بار نمی‌نشست. نویسنده‌گان از متخصصانی که در تهیه‌ی این اثر مشارکت داشتند سپاسگزارند:

برایان. ل. کلینتون، مشاوره حوزه‌ی سلامتی
دفنه فولتون، مشاوره حوزه‌ی سلامتی
هری کاترین سانچز، مشاور حوزه‌ی سلامتی
بت مک نیل، مشاور سنجش

نویسنده‌گان همچنین قدردان کسانی هستند که در تولید این کتاب مشارکت داشتند:

لی هارون که تخصص فن نگارش او، بی‌اندازه این متن را تکمیل کرد.
تمام دانشجویان و والدینی که موضوع عکاسی ما بودند و سازمان‌هایی که موضوع‌های عکاسی برای ما فراهم کردند.

تمام کسانی که پیشنهاد، انتقاد، و بینش‌های حرفه‌ای در اولین نسخه‌ی این کتاب ارائه کردند. بازخورد آنها در تهیه‌ی کتابی که نیازهای مخاطبان را برآورده سازد، اهمیت بهسزایی داشت. از زمان و تلاشی که صرف کردند بسیار سپاسگزاریم.

دکتر رابینسون سپاسگزاری قلبی خود را تقدیم همه کسانی می‌کند که برای تهیه‌ی این اثر حمایت شخصی کردند:

دکتر دنی جین بالارد، همسر، دوست و همکار حرفه‌ای او به خاطر شکیبایی و ایستنی برای حمایت از این اثر

دکتر بتی دبنی همکار دانشکده‌ی سلامت عمومی شهری به خاطر تخصص عکاسی

نتی- آنه رابینسون و جیمز رابینسون، فرزندان نوجوان آنها به خاطر مرور متن و پیشنهادهایشان

دکتر کایرو وی. سایاما، دین از دانشکده سلامت عمومی به خاطر دوستی و حمایتش در طول نگارش این متن نوجوانان کالج بریان در تگزاس که انتقادهای ارزشمندی روی طراحی این کتاب فراهم کردند.

دکتر مک کورمیک سپاس و قدردانی بیکران خود را به افراد زیر به خاطر حمایت‌های شخصی و حرفه‌ای آنها تقدیم می‌دارد:
بردلی ساتون، همسر و دوستش به خاطر شکیبایی و ازخودگذشتگی او در طول نگارش این اثر
دکتر راندا، آم. جانسون، همکار دانشگاه آریزونای شمالی به خاطر تشویقش هم برای شروع و هم برای اتمام کار
خانواده، دوستان و همکاران حرفه‌ای به خاطر حمایت مستقیم و غیرمستقیم شان در طول نگارش این اثر.

پرورش مهارت‌های سلامتی^۱ و بهزیستی^۲

بخش ۱

فصل ۱

سلامتی برای نوجوانان
شما و سلامتی شما
پیوستار سلامتی
منتظر ما از سلامتی چیست؟
چرا سلامتی باید برای شما هم باشد؟
ارتفاعات مهارت‌های کسب دانش سلامتی
مهارت‌های مربوط به دانش سلامتی

فصل ۲

بهزیستی و سبک زندگی
بهزیستی و سلامتی
رفتارهای بهزیستی
ترویج سلامتی
تهیه یک طرح بهزیستی فردی
به دست آوردن اطلاعات بهزیستی

فصل ۳

حل مسئله
مخاد سلامتی
اندیشیدن به راهی برای کنترل مخاطرات
نیاز برای حل مسئله
فرایندهای حل مسئله

فصل ۴

ارتباط برای بهزیستی
ارتباط موثر
ارتباط غیر کلامی
مهارت‌های شنیدن
سبک‌های ارتباطی
استفاده موثر از ارتباط

مقدمه

چه کسی مسئول سلامتی شماست؟ اگر پاسخ دادید "خودم"، آفرین بر شما! شما گام بزرگی به سوی بزرگسالی برداشته‌اید. مسئولیت سلامتی شما، زمان زیادی از عمرتان به عهده دیگران بود: اعضای خانواده، پرشک‌ها، پرستارها، یا دیگر بزرگسالان. به عنوان یک بزرگسال، شما به طور کامل مسئول مراقبت از خودتان می‌شوید. همچنین ممکن است شما، مسئولیت‌هایی برای مراقبت از نیازهای سلامتی اعضای خانواده‌تان داشته باشید. شما می‌توانید با آموختن اطلاعاتی درباره روش‌های پیشگیری از بیماری و آسیب‌ها، خودتان را برای چنان مسئولیت‌هایی آماده کنید. اطلاعات و فعالیت‌های موجود در این کتاب و کارهایی که در کلاستان انجام خواهید داد، برای کمک به شما به منظور تدارک یک دوران بزرگسالی سالم طراحی شده است.

شما خواهید آموخت که عوامل تهدیدکننده سلامتی شما در شکل‌های زیادی ظاهر می‌شوند. برخی تهدیدها ریست‌شناختی هستند مانند باکتری‌ها و ویروس‌ها، برخی شیمیایی هستند، از قبیل ضد آفتها، برخی دیگر مانند سوءصرف دارو، ماهیتی اجتماعی دارند. تشخیص این تهدیدها یا خطرهای، اولین گام مهم در حفظ سلامتی شماست. هدف این بخش، کمک به شما برای آموختن هرچه بیشتر درباره سلامتی و مفهوم بهزیستی است و پرورش مهارت‌هایی که شما را در انجام رفتارهای حافظ سلامتی یاری دهد.

فصل ۱

سلامتی برای نوجوانان

کوری اغلب به آینده می‌اندیشد. همانند بسیاری از نوجوانان، علاقه‌مند است بداند که سال‌های پیش رو برای او چه چیزی به همراه دارد. او از این جهت خوشحال است که در مدرسه عملکرد خوبی دارد. او برای یادگیری و کسب نمره‌های خوب بهشدت تلاش می‌کند. او همچنین به خاطر وضعیت سلامتی مناسب خودش خوشحال است. او قدردان کمک‌ها و حمایت‌هایی است که خانواده‌اش برای تصمیم‌گیری‌های مناسب در مورد سلامتی به وی ارائه کرده‌اند. کوری اطمینان دارد که با سلامتی مناسب و اتزی همراه آن قادر خواهد بود که به تمام هدف‌هایی که برای آینده طراحی کرده است، دست یابد.

هدف‌های فصل

در پایان این فصل، شما باید بتوانید:

- سلامتی را تعریف کنید.
- چهار بعد سلامتی را توصیف کنید.
- شرح دهید که چرا سلامتی باید برای نوجوانان مهم باشد.
- عوامل مؤثر بر طول عمر را شناسایی کنید.
- چهار ویژگی فردی را که دارای اطلاعات سلامتی است توصیف کنید.
- هفت مهارت به کاررفته توسط یک فرد دارای اطلاعات سلامتی را نام ببرید.

مقدمه

پیش از آنکه شروع به خواندن این فصل بکنید، چند لحظه‌ای درنگ کنید و درباره نوع زندگی که می‌خواهید اکنون و در آینده داشته باشید، بیندیشید. ای کاش جزو گروهی باشید که بخواهید احساس خوبی در آینده داشته باشید و در فعالیت‌های روزانه و کارهای موردعلاقه‌تان، سرشار از انرژی باشید. خبر خوش اینکه در طول تاریخ هیچ گروه دیگری از جوانان نمی‌توانست به اندازه شما روی سلامتی خویش کنترل داشته باشد. آنچه شما امروز می‌آموزید، می‌تواند بر طول عمر و چگونگی زیستن شما تأثیر بگذارد.

دوران نوجوانی می‌تواند هم هیجان‌انگیز و هم چالش‌انگیز باشد. دلیل هیجان‌انگیز بودن این است که شما مستقل‌تر می‌شوید و در مقایسه با دوران کودکی از آزادی بیشتری بهره‌مند می‌گردید. دلیل چالش‌انگیز بودن هم این است که شما مسئولیت بیشتری دارید و در حال آموختن مهارت‌های موردنیاز به عنوان یک فرد بزرگسال هستید. برخی از مهم‌ترین مهارت‌ها به سلامتی و بهزیستی شما مربوط است. این کتاب و کلاس بهداشت روانی شما، اطلاعات موردنیاز شما را برای گرفتن تصمیم‌های مناسب درباره سلامتی‌تان فراهم خواهد کرد. با بهره‌گیری از این فرصت یادگیری می‌توانید از دوران نوجوانی‌تان بهتر لذت ببرید و پایه‌های یک زندگی شاد، سالم و پریار را پی‌ریزی کنید.

کلیدواژه‌ها

- بیماری‌های مزمن
- دیابت
- ژن‌ها
- اطلاعات سلامتی
- تعادل حیاتی
- بیماری‌های واگیردار
- امید به زندگی
- نرخ سوت و ساز
- سلامتی بھینه
- پوکی استخوان

خودآزمایی: سلامتی و رفتارهای فرد

درباره کارهایی بیندیشید که انجام دادن یا ندادن آن می‌تواند روی سلامتی شما مؤثر باشد. در یک صفحه کاغذ مجزا، مشخص کنید که آیا رفتارهای زیر در مورد شما صدق می‌کند یا خیر. بازخورد در انتهای فصل آمده است.

۱. من اخیراً تمام ایمن‌سازی‌های لازم را انجام دادم.
۲. من سیگار نمی‌کشم.
۳. من سعی می‌کنم که هر روز میوه و سبزی بخورم.
۴. من بهسوی مصرف داروها یا الکل نمی‌روم.
۵. من هر وقت که می‌خواهم رانندگی کنم از کمربند ایمنی استفاده می‌کنم.
۶. من می‌توانم بدون خشم و دستپاچگی با موقعیت‌های فشارزا مقابله کنم.
۷. من کسانی را دارم که هنگام نیاز برای کمک در حل مشکلات با آن‌ها گفتگو کنم.
۸. من می‌توانم با اعضای خانواده‌ام به خوبی ارتباط برقرار کنم.
۹. من تصمیم‌هایی را می‌گیرم که برای سلامتی‌ام خوب است و به آنها عمل می‌کنم.

شما و سلامتی شما

در زمینه پژوهش‌های پزشکی و تحول درمان‌ها و معالجه بیماری‌ها و آسیب‌ها، پیشرفت‌های عظیمی صورت گرفته است. ما در مقایسه با هر زمان دیگری در تاریخ، درباره چگونگی کار کردن و کار نکردن بدن، اطلاعات بیشتری داریم. تا قبل از دهه ۶۰ یعنی احتمالاً دوران زندگی پدربرزگ‌ها و مادربرزگ‌هایتان، **بیماری‌های واگیردار**، اصلی‌ترین قاتل انسان‌ها بودند و مردم کترول اندکی روی آنها داشتند. تا زمان کشف واکسن‌ها و پادتن‌ها، مردم روش‌های اندکی برای محافظت از خودشان در برابر عفونت و بیماری در اختیار داشتند. بدون دسترسی به انواع فنون پیشرفته جراحی و داروهای نوین که امروزه متداول است، افرادی که درگذشته به طور جدی بیمار یا مجرح می‌شدند، شانس نجات کمی داشتند. به جدول ۱-۱ نگاه کنید و تفاوت بین علل اساسی مرگ‌ومیر در سال‌های ۱۹۰۰ و ۲۰۰۲ را بررسی کنید. شما خواهید دید که تفاوت اساسی میان سه علت اولیه مرگ‌ومیر وجود دارد.

امروزه بیماری‌های واگیردار جزو سه علت اصلی مرگ‌ومیر در ایالات متحده نیست؛ این سه علت عبارت است از بیماری قلبی، سرطان و سکته. هر سه علت مرگ‌ومیر در حد زیادی متأثر از سبک زندگی ماست. شما ممکن است فکر کنید که این بیماری‌ها و سایر بیماری‌های جدی مانند **دیابت** و **پوکی استخوان** باید موضوع نگرانی افراد سالم‌مند باشند. اما شواهدی وجود دارند که نشان می‌دهند. بسیاری از عادت‌های دوران جوانی، تعیین‌کننده وضعیت سلامتی در دوران بزرگسالی است. برای مثال، عادت‌های خوردن و میزان ورزش کردن شما، نه تنها چگونگی تناسب و سلامتی کنونی شما را متأثر می‌کند، بلکه ممکن است طول عمر و چگونگی زیستن شما را هم تحت تأثیر قرار دهد.

بیماری‌های واگیردار

بیماری‌های ناشی از جانداران قابل انتشار از طریق آب، غذا، هوایا یا تماس انسانی.

دیابت

بیماری که در آن پانکراس انسولین کافی ترشح نمی‌کند، انسولین برای استفاده مناسب از قند برای ارزی ضروری است.

پوکی استخوان

وضعیتی که در آن استخوان‌ها تراکم و قوت‌شان را از دست می‌دهند

جدول ۱-۱ علل اصلی مرگ و میر در ایالات متحده، ۱۹۰۰ و ۲۰۰۲

۲۰۰۲		۱۹۰۰	
تعداد مرگ در هر ۱۰۰/۰۰۰ نفر	علت مرگ	تعداد مرگ در هر ۱۰۰/۰۰۰ نفر	علت مرگ
۲۵۸	بیماری قلیی	۲۰۲	ذات الریه و آنفولانزا
۲۰۱	سرطان	۱۹۴	سل
۶۱	سکته	۱۴۳	عفونت‌های شکمی، اسهال
۴۴		۱۳۷	بیماری قلیی
۳۶	تصادفات	۱۱۷	سالمندی، مرگ تعریف‌نشده یا نامشخص
۲۵	دیابت	۱۱۰	سکته
۲۴	ذات الریه و آنفولانزا	۸۹	بیماری کلیوی
۱۸	بیماری آزایمر	۷۲	تصادفات
۱۳	بیماری کلیوی	۶۴	سرطان
۱۱	عفونت خون	۴۰	دیفتری

پیوستار سلامتی

سلامتی شما پیوسته در حال تغییر است، از روزی به روز دیگر و حتی از ساعتی به ساعتی دیگر دگرگون می‌شود، گاهی تغییرات به طور ناگهانی روی می‌دهند، شما یک روز صبح با تب و سردرد بیدار می‌شوید. در موقع دیگر، تغییرات خیلی آشکار نیست. با بالا رفتن سن یک فرد، بدن وی ممکن است در شرایطی قرار گیرد که منجر به بیماری قلیی یا سرطان شود و این فرد ممکن است در کل هیچ نشانه‌ای را حس نکند. زیرا یک فرد می‌تواند یک بیماری بدون احساس هیچ‌گونه نشانه‌ای داشته باشد. بنابراین با افزایش سن بهتر است ما آزمایش‌های پزشکی انجام دهیم که بیماری‌هایی از این دست را مشخص کند.

پیوستار سلامتی برای نمایش تغییرات سلامتی ارائه شده است. شکل ۱-۱ نشان می‌دهد که چگونه سلامتی می‌تواند دامنه‌ای از **سلامتی بهینه** یعنی بالاترین سطح سلامتی ممکن برای یک فرد تا بیماری‌های تهدیدکننده زندگی را در برگیرد.

سلامتی شما، غالباً برای مدت طولانی در سطح بهینه باقی ماند. با این حال اگر شما یک نوجوان معمولی هستید، سطح سلامتی شما غالباً نزدیک به انتهای بهینه پیوستار قرار می‌گیرد. در صورت بروز مشکلات سلامتی جسمانی، تعادل حیاتی به هم می‌خورد و بدن از تعادل خارج می‌شود.

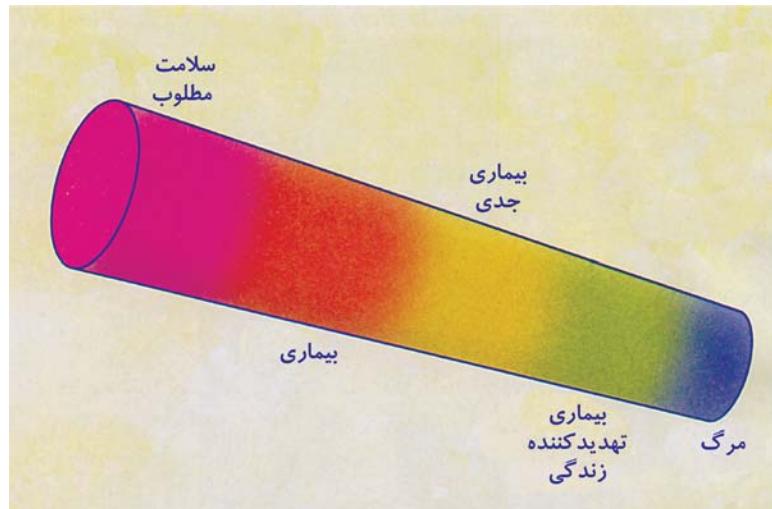
آسیب‌هایی از قبیل کشیدگی ماهیچه و واکنش‌های بدنی از قبیل تب، تعادل حیاتی را به هم می‌زنند. در صورت به هم خوردن تعادل حیاتی، بدن برای بازگرداندن وضعیت تعادل بهشدت کار می‌کند. هر چه بیماری یا وضعیت جدی‌تر شود، تلاش برای تعادل حیاتی شدیدتر می‌گردد. شما درباره تأثیرات یک آسیب جدی روی **تعادل**

سلامتی بهینه

وضعیتی که در آن فرد تا حد امکان سالم است.

تعادل حیاتی

وضعیت تعادل که در آن تمام دستگاه‌های بدن هماهنگ باهم کار می‌کنند.

شکل ۱-۱

پیوستار سلامتی

حیاتی بدن چه فکری می‌کنید؟

منظور ما از "سلامتی" چیست؟

شما سلامتی را چگونه تعریف می‌کنید؟ آیا برای شما نوعی احساس است؟ آیا به معنای بیمار نبودن است؟ بیشتر مردم سلامتی را نوعی شرایط جسمانی می‌دانند، اما سلامتی خیلی بیشتر از اینها است. سلامتی مقیاسی است متنشکل از چگونگی احساس ما درباره شرایط جسمانی، ذهنی، اجتماعی و معنوی، در هر لحظه از زمان. آیا شما از دیدن کلمات ذهنی، اجتماعی و معنوی در تعریف سلامتی تعجب کردید؟ سازمان بهداشت جهانی (WHO)، بخشی از سازمان ملل که در سال ۱۹۴۸ برای کار کردن روی موضوع‌های بین‌المللی سلامتی ایجاد شد، این تعریف از سلامتی را گسترش داد. به نظر اعضای سازمان بهداشت جهانی کل کیفیت زندگی یک فرد باید موردنویجه قرار گیرد. تعریف آنان از سلامتی عبارت است از "وضعیت بهزیستی کامل جسمانی، ذهنی و اجتماعی، نه صرفاً نبود بیماری یا ضعف". بنابراین اکنون چهار بعد از سلامتی تعریف می‌شود که تمام آنها روی کیفیت زندگی ما تأثیر دارد:

۱. سلامتی جسمانی
۲. سلامتی ذهنی و هیجانی
۳. سلامتی اجتماعی
۴. سلامتی معنوی

سلامتی جسمانی شما

سلامتی جسمانی نشانگر شرایط بدنی شماست. برای مثال، این نوع از سلامتی، وضعیت ماهیچه‌ها، اندام‌ها و استخوان‌ها را شامل می‌شود در صورت بروز مشکلات برای سلامتی جسمانی تان، شما ممکن است علائم یا نشانگانی از قبیل درد و ناراحتی را تجربه کنید. از مثال‌های رایج می‌توان معده درد، سردرد، درد مفاصل و گلو درد را نام برد. برخی نوجوان‌ها، از لحاظ جسمانی ناسالم‌اند مانند ابتلا به سرطان خون و یا ابتلای زودرس به ویروس HIV. اما هیچ نشانه آشکاری ندارند.

سلامتی ذهنی و هیجانی

سلامتی ذهنی و هیجانی به وضعیت ذهن شما و توانایی متعادل ساختن هیجان‌ها اشاره دارد. این مفهوم چگونگی واکنش شما به شرایط اطرافتان را دربرمی‌گیرد. برای مثال، یک مقیاس سلامت روانی چگونگی پاسخگویی شما به فشارها و مشکلات روزمره زندگی است. فردی با سلامتی روانی ضعیف ممکن است به موقعیت‌های بهتخار با رفتار غیرعادی یا نامناسب پاسخ دهد.

مردم اغلب از تشخیص علائم وضعیت هیجانی و روانی ضعیف ناتوان‌اند. آنها ممکن است از غیرعادی بودن رفتارشان ناگاه باشند. فقدان خودگاهی می‌تواند یکی از نشانه‌های سلامت روانی ضعیف باشد. بسیاری از افراد تا زمانی که در زندگی با مشکلی برخورد نکنند وقت زیادی را صرف تفکر درباره سلامت روان خودشان نمی‌کنند. گاه‌گاهی ممکن است یک دوست یا یکی از اعضای خانواده آنها را تشویق به جستجوی کمک‌های درمانی کند. آیا از توانایی خود برای برخورد با استرس راضی هستید؟ اگر در انتظاق با زندگی روزمره با مشکل رویه‌رو شوید آیا به راحتی در جستجوی کمک‌های مشاوره‌ای و پزشکی برمی‌آید؟ در صورتی که مشاهده کنید که یک دوست با عضوی از خانواده از نظر روانی با هیجانی دچار اختلال شده است آیا او را تشویق می‌کنید که در جستجوی کمک برآید؟ این موارد، نکات مهمی هستند که شما هنگام ورود به دوره بزرگسالی و رویارویی با تجربه‌های جدید و احتمالاً فشارزا باید در نظر بگیرید.

سلامتی اجتماعی شما

سلامتی اجتماعی به کیفیت روابط شما با دیگران اشاره دارد. این مفهوم، مقیاسی است از چگونگی کنار آمدن شما با افراد مختلف، از خانواده و دوستان نزدیک تا کسانی که آنها را به خوبی نمی‌شناسید. میزان تحمل و احترامی که شما به دیگران می‌گذارید بخشی از سلامتی اجتماعی است. توانایی شما برای ایجاد آیا شما در تعامل با دیگران احساس راحتی می‌کنید؟ آیا دوستان قابل اعتمادی دارید؟ آیا به نظر شما مردم اجتماعی است. توانایی شما برای ایجاد می‌توانند یاد بگیرند که از نظر اجتماعی سالم باشند؟

آیا
می‌دانید
که...؟

بلندی موسیقی در کنسرت‌های راک می‌تواند ۱۱۰ دسی‌بل باشد. این بلندی معادل صدای شلیک اسلحه یا موتور جت است. آیا به نظر شما این سطح صوت می‌تواند شناوری را تخریب کند؟ آثار درازمدت رفتن به کنسرت‌های راک چیست؟ یادگیری درباره شرایطی که می‌تواند به بدنتان آسیب بزند و انتخاب کردن‌های دقیق بر اساس این اطلاعات بخشی از پذیرش مسؤولیت برای سلامتی خودتان است.

همسالان

افرادی همسن شما؛ کسانی که با آنها ویژگی‌هایی مشترک دارید، از قبیل سطح تحصیلات، علاقه موسیقی یا مذهبی

و حفظ روابط دوستانه‌ای که به ارزش زندگی شما می‌افزاید، معیار دیگری از سلامتی اجتماعی شmas است. مشکلات مربوط به سلامتی اجتماعی می‌تواند به ویژه برای نوجوانان در دسرا آفرین باشند زیرا در این دوره از زندگی است که داشتن دوستان و موردنپذیرش همسالان قرار گرفتن، بسیار مهم است.

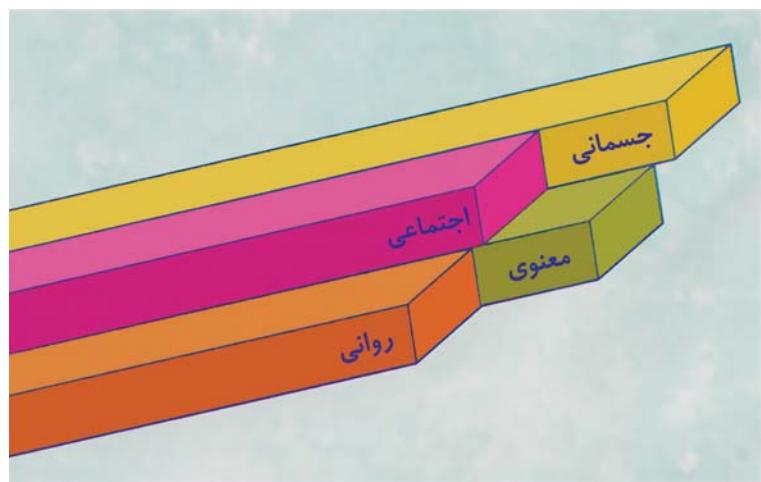
سلامتی معنوی شما

سلامتی معنوی به ارزش‌هایی اشاره دارد که زندگی شما بر روی آن بنا شده است. این مفهوم، بازتاب نیروهایی که به اخلاقیات شما شکل داده است. اخلاقیات باورهایی هستند که تصمیم‌های شما درباره درست و غلط را هدایت می‌کنند. به بیان دیگر آنها، استانداردهای رفتاری شما هستند. سلامتی معنوی الزاماً به باورهای مذهبی اشاره ندارد، گرچه برای بسیاری از افراد این‌گونه است. سلامتی معنوی بخشی از وجود ما است که فراتر از جسم و ذهن ما می‌رود و معنای زندگی را در بر می‌گیرد.

از میان تمام ابعاد سلامتی، اندازه‌گیری سلامتی معنوی از همه مشکل‌تر است. کدامیک از عوامل زندگی شما در سلامتی معنویت‌بیان بیشتر دخالت دارند؟ کدام عالمت نشانگر وجود مشکل در سلامتی معنوی شmas است؟ اینها پرسش‌های خوبی هستند که شما ضمن تعیین سلامتی کلی خودتان می‌توانید بپرسید.

تصویر کلی شما از سلامتی

هنگام تعیین وضعیت کلی سلامتی خودتان، هر چهار بعد را ارزیابی کنید. همان‌گونه که در شکل ۱-۲ نشان داده شده است، این ابعاد ممکن است در سطوح متفاوتی باشند. برای مثال، فردی با سلامتی جسمانی خوب و سلامتی اجتماعی ضعیف به عنوان فرد دارای سطح سلامتی کلی بالا در نظر گرفته نمی‌شود. برای مثال مورد جیم را در نظر بگیرید که بازیکن تیم فوتبال دانشگاه است. جیم از نظر بازی در وضعیتی عالی قرار دارد اما خیلی زود از کوره در می‌رود، غالباً دعوا می‌کند و مشکلات قانونی دارد. اخیراً تلاش کرده است که با

شکل ۱-۲

ابعاد سلامتی

غلبه بر ضعف ذهنی و اجتماعی، خود معنوی اش را ارتقاء دهد. گرچه جیم از نظر جسمانی قوی و مناسب است، اما سلامتی اجتماعی و سلامتی هیجانی او ضعیف است. یادآوری این نکته مهم است که سلامتی چیزی بیشتر از حس خوب یا بد در بعد جسمانی است. بهترین کار، اندیشیدن به هر چهار بعد سلامتی است، به گونه‌ای که وقتی شما به اعمال روش‌هایی برای دستیابی و حفظ سلامتی خوب دست می‌زنید باید بتوانید به هر چهار بعد سلامتی دست یابید.

چگونه چهار بعد سلامتی باهم تعامل می‌کنند

آیا شما کسی را می‌شناسید که به دلیل فشار روانی دچار بیماری جسمانی شده باشد؟ ما به شما می‌آموزیم که چهار بعد سلامتی باهم تعامل و ارتباط متقابل دارند. پژوهشگران حوزه پژوهشکی اطلاعات زیادی در اینباره به دست می‌آورند که چگونه فشار هیجانی می‌تواند باعث نشانگان جسمانی شود. برخی فعالیت‌ها، گرچه در اصل ماهیتی هیجانی یا معنوی دارند، ولی به نظر می‌رسد که بر سلامتی جسمانی تأثیر دارند. مراقبه که عبارت است از پاک کردن ذهن از افکار، مثالی از این دست است. ثابت شده است که مراقبه از طریق کاستن فشارخون روی سلامتی جسمانی تأثیر دارد. فشارخون بالا یکی از عوامل مؤثر در سکته و بیماری‌های قلبی است.

چرا باید سلامتی برای شما مهم باشد؟

یک ضربالمثل قدیمی می‌گوید "کسی که سلامتی دارد، امید دارد و کسی که امید دارد. همه‌چیز دارد". آیا شما با این ضربالمثل موافقید؟ بسیاری معتقدند که سلامتی بسیار مهم‌تر از پول یا شهرت است. درواقع، سلامتی شانس شما را در دستیابی به هر آنچه که در زندگی می‌خواهید، افزایش می‌دهد. درگیری با آسیب‌ها و بیماری‌ها، مانع مشارکت کامل در فعالیت‌های دلخواه می‌گردد اگر آسیب‌دیده یا بیمار باشید، نمی‌توانید عملکرد خوبی در ورزش داشته باشید. اگر بیشتر اوقات بیمار باشید، عملکرد خوبی در کلاس‌ها نخواهید داشت. در صورت نداشتن احساس خوب، حتی گشت‌وگذار با دوستان هم برایتان لذت‌بخش نخواهد بود. سالم بودن، زندگی را لذت‌بخش تر می‌کند.

سلامتی خوب همچنین انرژی کافی برای مطالعه، کار و تفریح به همراه دارد. امروزه از نوجوانان خواسته‌های زیادی وجود دارد. شاید شما در ورزش یا فعالیت‌های سایر مدارس یا اجتماعات مشارکت دارید و علاوه بر مسئولیت‌های خانه، وظیفه دیگری هم به عهده دارید. هر چه وظایف بیشتری داشته باشید و بخواهید مسئولیت‌های بیشتری هم به عهده بگیرید، داشتن سلامتی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

شما سلامتی کلی خودتان را چگونه رتبه‌بندی می‌کنید؟ آیا اغلب اوقات احساس خوبی دارید و انرژی موردنیاز خود را تأمین می‌کنید؟ می‌خواهید که برخی از ابعاد سلامتی‌تان را بیشتر ارتقاء دهید؟

سلامتی را از هم‌اکنون آغاز کنید

آنچه که اکنون انجام می‌دهید، سلامتی آینده شما را تحت تأثیر قرار خواهد داد. باور

بیماری‌های مزمن

بیماری‌هایی که با تغییرات اندک زمان زیادی طول کشیده است.

کنید! آغاز عادات خوب از هم‌اکنون تأثیر تراکمی خواهد داشت زیرا برعی از کارهایی که شما اکنون انجام می‌دهید شما را تشویق خواهد کرد که همراه با افزایش سن، سایر کارهای مرتبط با سلامتی را هم انجام دهید.

رفتارهای سالم به شما کمک می‌کند که خطر بیمار شدن را بکاهید. این عبارت بهویژه در مورد بیماری‌های مزمن صادق است. این بیماری‌ها باعث انتخاب گزینه‌های ضعیف سلامتی در سراسر عمر می‌گرد که آن‌هم می‌تواند باعث مشکلات جلدی در زندگی آینده گردد.

از سوی دیگر، گزینه‌های خوب سلامتی در سراسر عمر می‌تواند در بزرگسالی و کهن‌سالی سالم، مؤثر باشد.

یک مثال از یک گزینه خوب، انتخاب تغذیه مناسب و حفظ وزن مناسب از هم‌اکنون است. انجام این کار، حفظ وزن مناسب را در بزرگسالی آسان‌تر خواهد کرد. وزن مناسب خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی و دیابت را می‌کاهد. مثالی از یک انتخاب ضعیف، انتخاب سیگار کشیدن است. تقریباً تمام بزرگسالانی که به خاطر سلطان ریه مرده‌اند، از نوجوانی سیگار کشیدن را آغاز کرده بودند. آثار تراکمی قرار گرفتن طولانی مدت در معرض تنفسکو می‌تواند بسیار زیان بار باشد. اکنون انتخاب در دستان شماست، رفتارهای سالم امروز سلامتی خوب در آینده و رفتارهای ناسالم امروز رخدارات سلامتی برای آینده را به همراه دارد. آیا شما هیچ‌گونه عادات رفتاری دارید که خواستار تغییر آن بهمنظور داشتن بزرگسالی سالم باشید؟

امید به زندگی

نظر شما درباره صدسال عمر کردن چیست؟ در نظر اول این طول عمر، کمیاب به نظر می‌رسد اما تعداد زیادی از مردم، یک قرن و حتی بیشتر زندگی می‌کنند. تعداد سال‌هایی که یک فرد ممکن است زندگی کند امید به زندگی نامیده می‌شود. معمولاً این اصطلاح به صورت امید به زندگی در هنگام تولد بیان می‌شود. اما در هر سن دیگری هم قابل تعیین است. تعداد سال‌هایی که به عنوان امید به زندگی خود تعیین می‌شود، باقیمانده زندگی فرد است. برای مثال، نوجوانی که در سن ۶۶ سالگی، امید به زندگی ۶۲/۵ سال دارد، طول عمری در حدود ۷۹ سال خواهد داشت. فرد ۵۰ سال‌هایی که امید به زندگی ۲۶ سال دارد، عمری ۷۶ ساله خواهد داشت.

امید به زندگی توسط دانشمندان حوزه سلامت تعیین می‌شود، آنان اسناد مرگ‌ومیر هر گروه سنی را بررسی می‌کنند. یک نکته جالب این است که در هنگام تولد، در ایالات متحده، زنان در مقایسه با مردان امید به زندگی بالاتری دارند. در اصل، می‌توان انتظار داشت که زنان شش سال بیشتر عمر کنند. به نظر شما، چرا زنان در مقایسه با مردان امید به زندگی طولانی‌تری دارند؟

- وراثت
- رفتارهای سالم فردی
- محیط
- اقتصاد

امید به زندگی

مقایسه از طول عمر باقیمانده فرد بر اساس داده‌های مربوط به علل جاری مرگ‌ومیر

طول عمر

مدت زمان زندگی یک فرد

نرخ سوخت‌وساز

نرخ غذا و اکسیژن مورد استفاده بدن برای انجام فرایندهای جسمانی گوناگون

ژن‌ها

واحدهای کوچک ماده و راژتی که درون هسته سلول یافت می‌شوند

وراثت

تنها یک عامل به طول عمر افراد کمک نمی‌کند. مدت زمانی که یک فرد زندگی می‌کند طول عمر نام دارد. طول عمر شما تحت تأثیر چندین عامل است.

شما ویژگی‌هایی از قبیل رنگ چشم را از مادر و پدرتان بـه ارث می‌برید. هر والد در ۵۰٪ از ویژگی‌های سازنده شما قابل مشاهده هستند. برخی ویژگی‌ها از قبیل، نیـخ سوخت و ساز سهیم است. برخی ویژگی‌ها از قبیل رنگ مو، نوع پوست و قد قابل مشاهده نیـستند. این ویژگی‌های زیستـشناختی توسط زنـها در هنگام تشکیل نطفه از پدر و مادرتان به شما منتقل میـشوند. برخی از چیزـهایی که شما به ارث میـبرید روی سلامتی شما تأثیر دارند برای مثال، نـیـخ سوخت و ساز شما برای سـهـولـت حـفـظ وزـنـتـان در مـحـدوـدـه سـلامـتـ، تـأـثـيرـ دـارـدـ. برـخـیـ مشـکـلاتـ سـلامـتـ اـزـ قـبـیـلـ بـیـمارـیـ قـلـبـیـ وـ دـیـابـتـ باـ اـحـتمـالـ بـیـشـترـیـ درـ کـسـانـیـ روـیـ مـیـدـهـدـ کـهـ فـرـدـیـ درـ خـانـوـادـ آـنـهـاـ دـجـارـ اـینـ بـیـمارـیـ هـاستـ درـ مقـایـسـهـ باـ کـسـانـیـ کـهـ چـنـینـ بـیـمارـیـ هـایـیـ درـ خـانـوـادـ آـنـهـاـ وـجـودـ نـدارـدـ.

والدین تان به شما ژن‌هایی داده‌اند که در وضعیت سلامتی و ظاهر شما سهیم هستند.

رفتارهای سالم شخصی

عادت‌ها و رفتارهای سالم شخصی شما، بیشتر از وراثت، محیط یا اقتصاد روی طول عمر و چگونگی زندگی شما تأثیر دارد. بسیاری از افراد برای سالم نگهداشتن خود به پزشکان و بیمارستان‌ها تکیه می‌کنند اما شواهد نشان می‌دهند که از سال ۱۹۶۵، در ایالات متحده مهم‌ترین عامل مؤثر در افزایش امید به زندگی، رفتارهای مرتبط با سلامتی بوده است. علم پزشکی قادر نیست که هر نوع بیماری را درمان کند و هر نوع جراحتی را بهبود بخشد. اعمال خود شما در تعیین سطح سلامتی شما قدرتمندترین عامل به شمار می‌روند.

محیط

برخی از رویدادهایی که در محیط شما اتفاق می‌افتد خارج از کنترل شما هستند. برای مثال، درجهایی که جنگ، بیماری یا بلایای طبیعی وجود دارد، بهاندازه محیط‌های ایمن تر عمر نمی‌کنند. مثال‌های دیگر از عوامل مؤثر بر سلامتی، آلودگی هوا و افزایش سوم است که می‌تواند مشکلات سلامتی ایجاد کند و امید به زندگی مردم را کاهش دهد.

آیا می‌دانید که...؟

- در سال ۱۷۷۶، امید به زندگی یک فرد در هنگام تولد ۲۳ سال بوده است.
- در سال ۱۹۰۰، امید به زندگی یک فرد در هنگام تولد ۴۸ سال بوده است.
- در سال ۲۰۰۰، امید به زندگی یک فرد در هنگام تولد ۷۷ سال بوده است.
- به نظر شما چه عاملی باعث افزایش طول عمر شده است؟